

Haljala Vallavalitsus
haljala@haljala.ee

Teie 18.08.2025

nr 7-1/50-79

Meie 30.09.2025

nr 3-12/854-2

**Käsmu sadama detailplaneeringu ja
keskkonnamõju strateegilise hindamise
aruande eelnõu**

Haljala Vallavalitsus teavitab Käsmu sadama detailplaneeringu (DP) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu avalikust väljapanekust ja avalikust arutelust.

Kultuuriministeerium planeeringualaga piirneva ja riigile kuuluva Merekooli tn 1 kinnistu riigivara valitsejana kinnitab veelkord, et me ei ole vastu sadama arendamisele muuseumi kinnistu kõrval. Samas rõhutame, et kohalik omavalitsus peab menetluse korraldama kõiki huvitatud osapooli kaasates ja nende huvisid kaaludes, sh saavutama kogukonda arvestava kokkulepe nii sadama asukoha kui ka suuruse osas.

Edastame Kultuuriministeeriumi arvamuse ja tähelepanekud DP ja KSH aruande eelnõule osas, mis puudutab Merekooli tn 1 kinnistu kasutust ning muuseumi tegevust antud kinnistul.

1. Liikluskorraldus

Juhtisime juba KSH väljatöötamise kavatsuste ettepanekute esitamise etapis (Haljala Vallavalitsuse 25.10.2022 kiri nr 7-1/50-34 ja Kultuuriministeeriumi 29.11.2022 vastuskiri nr 3-12/1845-2) tähelepanu sellele, et Merekooli tänava kinnistu lõik Merekooli tn 1 kagunurgas asuvatest abihoonetest kuni kinnistu kirdenurgas asuva tuletornini peab jääma ka edaspidi avalikus kasutuses oleva Merekooli tänava osaks, st seda ala ei saa liita sadama kinnistuga.

Nimetatud maa-ala ja tee teenindab muuhulgas Merekooli tn 1 kinnistul tegutseva muuseumi ning teiste jalgsi liikujate huve külastada miljööväärtusi: tuletorn, vaade tuletorni juurest Lemeti kivile ja merele, vaatetorn ja laevaehitusplatsi tähis (hirve skulptuuriga kivi). Lisaks on Merekooli tn 1 abihooned (DP põhijoonisel märgitud „garaaž“) laevaehituse töökoda, mille uksed avanevad Merekooli tänava poole. Sinna peab ka edaspidi olema tagatud transpordiga vaba juurdepääs avalikus kasutuses olevalt tänavalt, sest laevaehituse juures on manööverdusruum väga oluline. Merekooli tänava n-ö pikendus Merekooli tn 1 abihoonete taha on olnud ajalooliselt kasutusel juba hoonete ehituse ajast.

Kuna muuseumi ning Käsmu kaupluse ja puhkemaja vaheline Merekooli tänava osaks olev plats ei võimalda hästi suuremate transpordivahendite manööverdamist, siis hetkel on muuseumi

külastajate busside liikumine lahendatud nii, et need pööravad antud platsilt sadama poole ja teevad ümber pööramiseks ringi ümber Merekooli tn 1 abihoonete. See võimalus peab säilima ka edaspidi avaliku kasutusega tänavalt.

DP-s on Merekooli tn 1 abihoonetest kuni majakani kulgevat Merekooli tänava maa-ala (DP põhijoonisel märgitud ajutine krunt 1C) näidatud kui sadama kinnistuga (positsioon 1) liidetavat krunti, mitte kui avalikult kasutatava Merekooli tänava kinnistu (positsioon 2) osa. DP seletuskirja peatükis 3.4 (lk 14) on märgitud üldiselt, et krundid positsioon 1 ja positsioon 2 on avalikus kasutuses, seega eraldi servituuti Merekooli tn 1 garaažile ligipääsuks ei määrata. Sellega ei saa nõustuda. Kuna teadaolevalt ei planeeri sadamat arendada ja edaspidi hallata vald, siis sellise kruntimise lahenduse korral (krundi 1C liitmine sadama kinnistuga) ei pruugi ala olla enam kõigile avatud, kuivõrd sel juhul on tegemist eramaaga, millel liikumist ja sissesõitu transpordivahenditega erasadama haldaja turvalisuse vms huvides piirata võib.

DP materjalidest ei selgu seejuures, miks on vaja Merekooli tänav kinnistu osaks olev DP ajutise krundina 1C tähtistatud maa-ala liita sadama kinnistuga. Ajutine krunt 1C peaks jääma ka edaspidi Merekooli tänava kinnistu (positsioon 2) osaks. Vastupidisel juhul tuleb kindlasti seada servituut Merekooli tn 1 kinnistu kasuks, et tagada ligipääs garaažile ning muuseumi teenindavale ja külastajate transpordile.

Lisaks juhime tähelepanu, et ajutise krundina 1C tähistatud maa-alale jääb hirve skulptuuriga kuju (DP põhijoonisel tähistatud kui „kivirahn“), mille hooldamiseks ja kasutamiseks on Kultuuriministeerium Haljala vallalt taotlenud 2022. aastal nii servituudi seadmist kui ka välja pakkunud koostöökokkuleppe sõlmimist. Mõlemad ettepanekud on vald tagasi lükanud. Oleme jätkuvalt seisukohal, et skulptuuriga kivi kuulub eelkõige muuseumikompleksi juurde ning vajalik on seada servituut või sõlmida muud liiki kokkulepe selle edaspidise kasutuse ja korrashoiu tagamiseks.

2. Parkimiskorraldus

KSH-s viidatud liikuvusuuring toob välja, et peamiseks väljakutseks Merekooli tänaval on parkimine, mis seoses erinevat asutuste külastajatega võib olla väga pingeline. Täna kasutatakse parkimiseks peamiselt Merekooli tänaval muuseumi ning kauplus/puhkemaja vahelist laiemat ala. Seejuures on liikuvusuuringus ja KSH-s ekslikult viidatud, et kauplus/puhkemaja ees on 7–8 kohta parkimiseks ja muuseumipoolsel küljel samuti ruumi 6–7 sõiduki parkimiseks piki tänavat. Tegelikult on parkimiskohti vähem – 3 kohta kaupluse/puhkemaja ees ning lisaks kuni 9 kohta muuseumipoolsel küljel (seejuures risti, mitte piki tänavat).

DP seletuskirja kohaselt sadama toimimiseks vajalikuks autotranspordiks ei kavandata pikaajalist parkimisvõimalust (kavandatakse vaid teenindamiseks vajalikku liiklust ning lühiajalist parkimist) ning vajadusel täiendavate parkimisvõimaluste loomist sadamast eemale. See aga ei välista, et ka sadama külastajad hakkavad pikaajaliseks parkimiseks kasutama siiski Merekooli tänavat.

DP-s vajab selgemat käsitlust, kuidas on kavas lahendada parkimiskorraldus Merekooli tänaval (positsioon 2 alal), kuivõrd seda hakkavad tulevikus lisaks tänastele muuseumi ja kaupluse/puhkemaja külastajatele kasutama ka sadama külastajad. Kui muuseumi ja kaupluse külastajate puhul võib eeldada eelkõige lühiajalist (kuni mõne tunnist) parkimist, siis puhkemaja ja sadama teenuste kasutajad vajavad tõenäoliselt pikemaajalist parkimist. DP-s ja seletuskirjas vajab selgitamist, kuidas lahendada parkimiskohtade tähistus ja parkimiskorraldus Merekooli tänaval nii, et tagatud oleks eelkõige (külastajate) lühiajalise parkimise vajadused ning kuidas

suunata muuseumi, kaupluse/puhkemaja ja sadama töötajate jm pikemaajase vajadusega parkimine konkreetse asutuse kinnistule või eemale loodud vastavatesse parklatesse.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristiina Alliksaar
kantsler

Teadmiseks:
Sihtasutus Käsmu Meremuuseum

Erle Toiger 628 2229
erle.toiger@kul.ee